МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» ІНСТИТУТ КОМП'ЮТЕРНИХ НАУК ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Кафедра систем штучного інтелекту

3BIT

про виконання практичної роботи №3 з курсу «Науковий процес та робота з науковими джерелами»

Пошук наукової літератури за допомогою спеціалізованих пошукових систем та бібліографічних баз

Виконав:

ст. гр. КН-409

Тимошенко Павло Олександрович

Перевірив:

доцент каф. СШІ, к.т.н., Ізонін І. В.

1. Постановка завдання

Далі описано пункти, які потрібно виконати у межах цієї практичної роботи.

- 1. Написати тему та мету дипломної роботи, при можливості об'єкт та предмет дослідження. Визначити та оформити у таблицю 3-6 ключових слів, які найбіль повно можуть описати тематику.
- 2. Знайти не менше трьох найбільш цитованих статей за темою роботи у бібліометричній базі даних Google Scholar (українською мовою). Включити у пошук лише статті, які опубліковано у 2020 році. Виключити із пошуку патенти та посилання. Додати знайдені роботи у Zotero.
- 3. На основі обраних ключових слів сформувати пошуковий запит в наукометричній базі Scopus. Отриманий набір робіт зменшити із використанням наступних критеріїв:
  - публікації лише з відкритим доступом;
  - тип документу лише статті (а не тези конференції);
  - документи лише англійською;
  - публікації за останні три роки.
- 4. Здійснити опис проведеної роботи.

2. Хід роботи

В цьому розділі описано процес виконання практичної роботи та пророблені кроки.

Тема дослідження: Використання та оптимізація алгоритму Вітербі при визначення частин мови в тексті українскою.

Мета дослідження:

- розкрити застосовність алгоритму Вітербі до текстів українською;
- з'ясувати, чи цей алгоритм буде так само надійним, як і в аналізі тексту англійською, де його використали вперше;
- розробити надійний та швидкий спосіб використання алгоритму на тих словах, на яких не проводилось навчання;
- виявити надоліки алгоритму та продемонструвати можливі способи оптимізації.

Звідси можна сформувати такі ключові слова: алгоритм Вітербі (англ. Viterbi algorithm), NLP, розмітка частин мови (англ. POS tagging), українська мова (англ. Ukrainian language).

2.1. Пошук в Google Scholar

Сформовані запити пошуку в Google Scholar показано на Рис. 1 та Рис. 2. Посилання на знайдені статті подано далі:

- https://www.researchgate.net/profile/Vasyl-Starko/publication/ 344841042_Semantic_Annotation_for_Ukrainian_Categorization_ Scheme_Principles_and_Tools/links/5f92d758458515b7cf96d83c/ Semantic-Annotation-for-Ukrainian-Categorization-Scheme-Principlespdf (цитовано в 9 джерелах);
- 2. http://ceur-ws.org/Vol-2604/paper21.pdf (цитовано в 9 джерелах);
- 3. https://www.emerald.com/insight/content/doi/10.1016/j.aci.2018. 12.003/full/html?utm_source=rss&utm_medium=feed&utm_campaign= rss_journalLatest (цитовано в 8 джерелах).

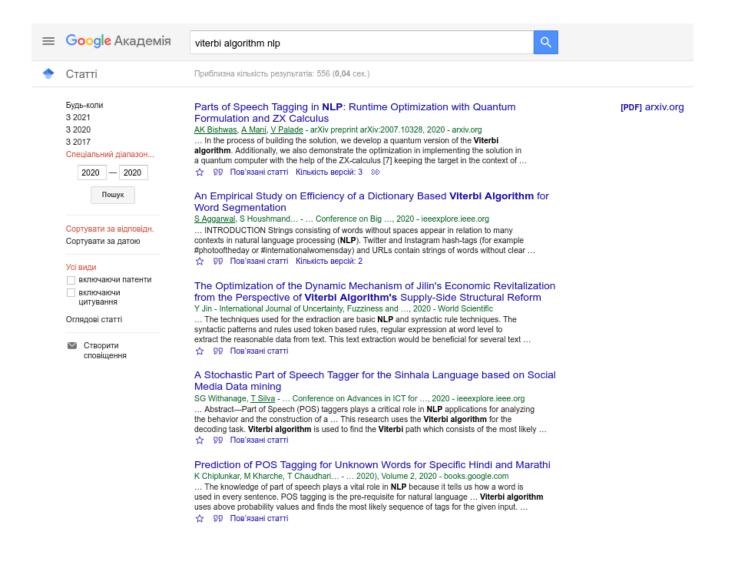

Рис. 1: Пошуковий запит у Google Scholar з текстом «pos tagging ukrainian»

2.2. Пошук в Scopus

Для пошуку в Scopus я сформував такий запит: TITLE-ABS-KEY (
("pos"OR nlp) AND "viterbi algorithm") AND PUBYEAR > 2019 AND (
LIMIT-TO (DOCTYPE , "ar")) AND (LIMIT-TO (LANGUAGE , "English")
) AND (LIMIT-TO (OA , "all")).

Обрані статті ϵ 4, 5 та 6-ою позицією в бібліографії наступного розділу.

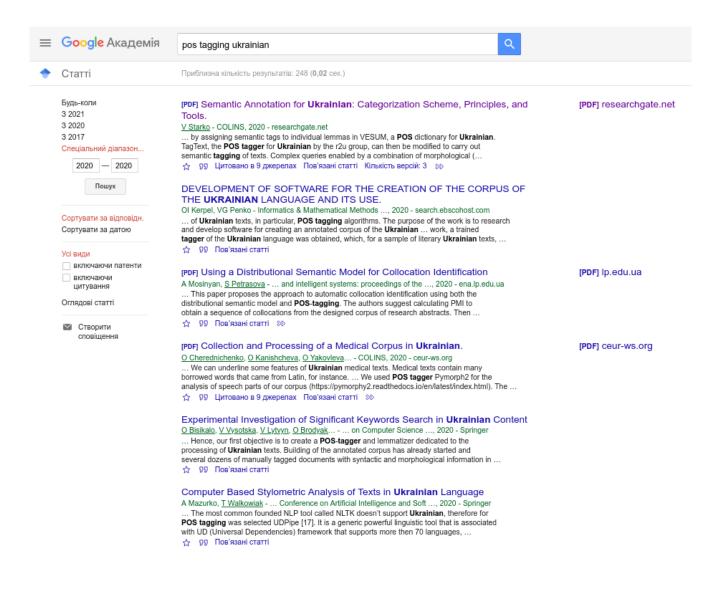

Рис. 2: Пошуковий запит у Google Scholar з текстом «viterbi algorithm nlp»

2.3. Сформована бібліографія

Обрані статті я додав у Zotero. На Рис. 3 показано вигляд вікна зі статтями. На Рис. 4 подана сформована у стилі IEEE бібліографія.

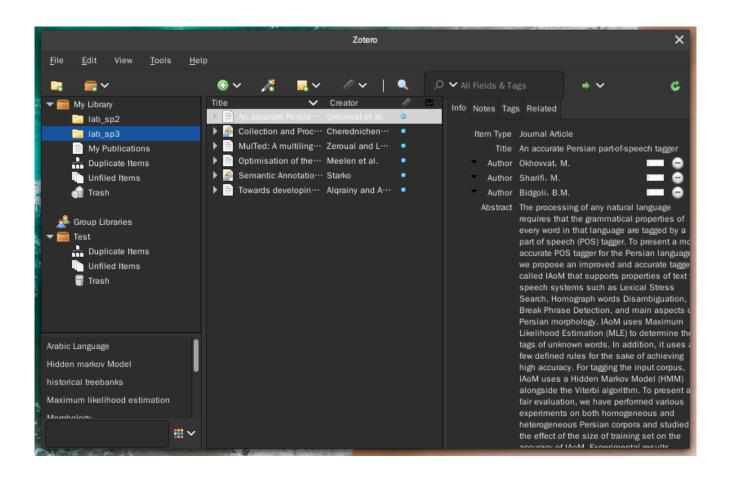

Рис. 3: Вікно Zotero з доданими статтями.

- M. Okhovvat, M. Sharifi, i B. M. Bidgoli, «An accurate Persian part-of-speech tagger», Computer Systems Science and Engineering, вип. 35, вип. 6, с. 423–430, 2020, doi: 10.32604/csse.2020.35.423.
- [2] O. Cherednichenko, O. Kanishcheva, O. Yakovleva, i D. Arkatov, «Collection and Processing of a Medical Corpus in Ukrainian.», B COLINS, 2020, c. 272–282.
- [3] I. Zeroual i A. Lakhouaja, «MulTed: A multilingual aligned and tagged parallel corpus», Applied Computing and Informatics, 2020.
- [4] M. Meelen, E. Roux, i N. Hill, «Optimisation of the Largest Annotated Tibetan Corpus Combining Rule-based, Memory-based, and Deep-learning Methods», ACM Transactions on Asian and Low-Resource Language Information Processing, вип. 20, вип. 1, 2021, doi: 10.1145/3409488.
- [5] V. Starko, «Semantic Annotation for Ukrainian: Categorization Scheme, Principles, and Tools.», B COLINS, 2020, c. 239–248.
- [6] S. Alqrainy i M. Alawairdhi, «Towards developing a comprehensive tag set for the Arabic language», Journal of Intelligent Systems, вип. 30, вип. 1, с. 287–296, 2021, doi: 10.1515/jisys-2019-0256.

Рис. 4: Сформована бібліграфія.

3. Результати та висновки

У цій практичній роботі я сформував список ключових слів на основі поданої теми та мети дослідження. За ключовими словами я знайшов 6 статей у каталогах Google Scholar та Scopus, використовуючи не тільки текстуальний пошук, але й змінюючи категорії. Окрім того я навчися будувати пошуковий запит у системі Scopus.

Отримані вміння є важливими при написанні наукової роботі, оскільки дозволяють знайти інші праці на схожу тематику та посилатись на них. Це допоможе мені у написанні дипломної роботи.

4. Список використаної літератури

- 1. Пошукова та наукометрична система Гугл Академія (Google Scholar) [Електронний ресурс] Режим доступу: http://dnsgb.com.ua/files/%D0% A1%D0%98%D0%A1%D0%A2%D0%95%D0%9C%D0%90%20G00GLE%20%D0%90%D0%9A% D0%90%D0%94%D0%95%D0%9C%D0%86%D0%AF.pdf (відвідано 08.11.2020)
- 2. Веб-адреса бази даних Google Scholar. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://scholar.google.com/ (відвідано 08.11.2020)
- 3. Scopus докладна інструкція для вченого [Електронний реcypc] — Режим доступу: https://ua.publ.science/uk/blog/ scopus---podrobnaya-instruktsiya-dlya-uchenogo (відвідано 08.11.2020)